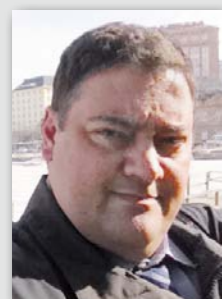

Amortyzatory regulowane (cz.XVI)

Zależność kawitacji od lepkości oleju (V)

CARLOS PANZIERI
EMMETEC

W TYM ODCINKU NASZEGO CYKLU PRZEDSTAWIAMY INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE NA TEMAT WPŁYWU LEPKOŚCI OLEJU NA KAWITACJĘ W AMORTYZATORZE JEDNORUROWYM, WYPOSAŻONYM W REGULACJĘ ŚCISKANIA I ODDZIELNY ZBIORNIK

W dalszym ciągu korzystać będziemy przy tym z pracy dyplomowej Giulii Morettini „Badanie numeryczne i eksperymentalne amortyzatora hydraulicznego przy występowaniu kawitacji”, której recenzentami byli prof. inż. Francesco Castellani i inż. Nicola Bartolini z Wydziału Inżynierii Uniwersytetu w Perugii. Powstała ona we współpracy z firmami Emmetec i Orpav z Varese.

Kawitacja i lepkość oleju

Zmiana lepkości oleju pociąga za sobą dwa odmienne skutki: z jednej strony, w takich samych warunkach większa lepkość oleju generuje wyższe wartości charakterystyki amortyzatora, czyli znacznie większe różnice ciśnienia między jedną a drugą stroną zespołu zaworów. W konsekwencji też większa będzie tendencja do zapoczątkowania kawitacji.

Z drugiej strony, większa lepkość oznacza silniejsze naprężenie międzymolekularne w samej cieczy, czyli mniejszą lotność oleju, a więc jego słabszą tendencję do wytwarzania kawitacji.

W praktyce, tak jak w poprzednim rozdziale dotyczącym zależności między kawitacją a temperaturą oleju, widzimy, że badany parametr może wpłynąć na powstanie kawitacji na dwa różne sposoby. Zobaczmy, która z tych cech ma znaczenie dominujące.

Przygotowanie próby

Tak jak w poprzedniej fazie badań, próby przeprowadzono:

- ▶ w przedziale temperaturowym między 20 a 50°C, wystarczającym dla wykazania skutków zmiany lepkości, ale niepowodującym rozszerzenia części wykonanych z pleksiglasu;

- ▶ przy ciśnieniu próbnym wynoszącym 0,2, 5 i 10 barów;
  - ▶ z częstotliwościami oscylującymi pomiędzy 1 a 6 Hz.
- W celu wykazania skutku zmiany lepkości oleju użyto dwóch jego różnych rodzajów. Były to oleje:

▶ Motorex FORK oil SAE5W (rys. 1), o lepkości wynoszącej 18,1 mm²/s w temperaturze 40°C i 4,0 mm²/s w temperaturze 100°C, ze wskaźnikiem lepkości równym 119;

▶ Motul Fork oil SAE20W (rys. 2) o lepkości równej 79,5 mm²/s w temperaturze 40°C i 10,1 mm²/s w temperaturze 100°C, ze wskaźnikiem lepkości równym 106.

Różnicę lepkości obu olejów wyraźnie widać na rys. 3.

Wyniki subiektywne

Oglądając filmy nakręcone specjalną kamerą wideo Phantom V70, można zauważyć, że kawitacja zmniejsza się wraz ze wzrostem temperatury oleju z powodu zmiany jego lepkości.

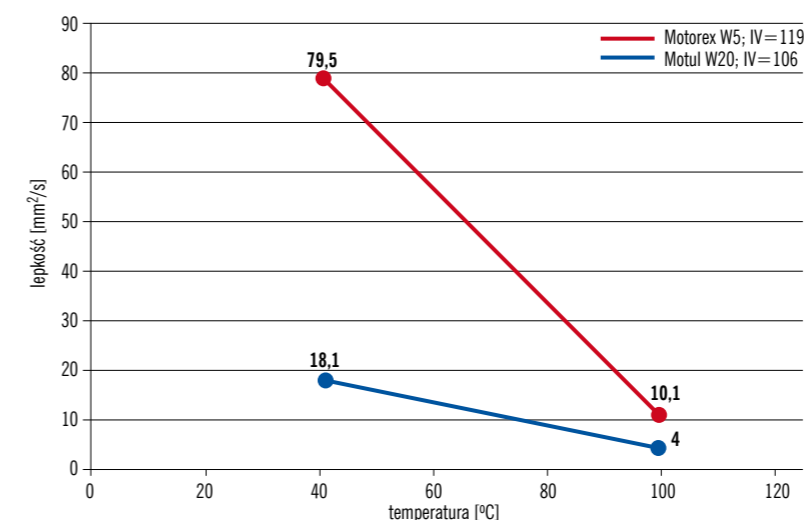
Można z tego wyciągnąć wniosek, że im mniejsza jest lepkość oleju, tym mniejsza jest kawitacja we wnętrzu amortyzatora.

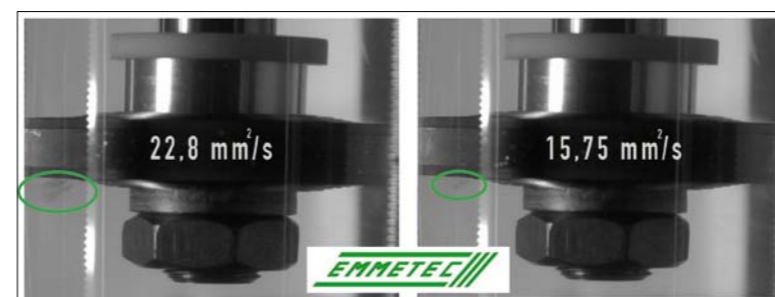
RYS. 1

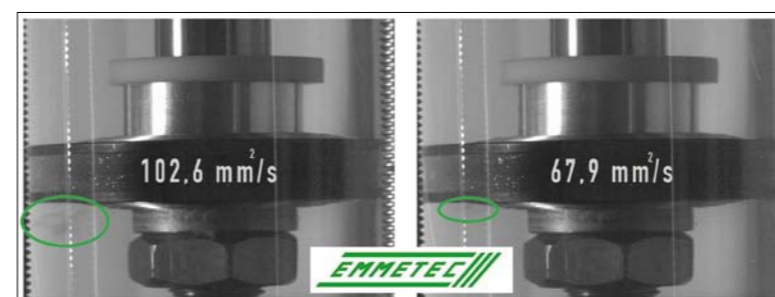
RYS. 2

RYS. 3. ZMIANY LEPKOŚCI W ZALEŻNOŚCI OD TEMPERATURY

RYS. 4

RYS. 5

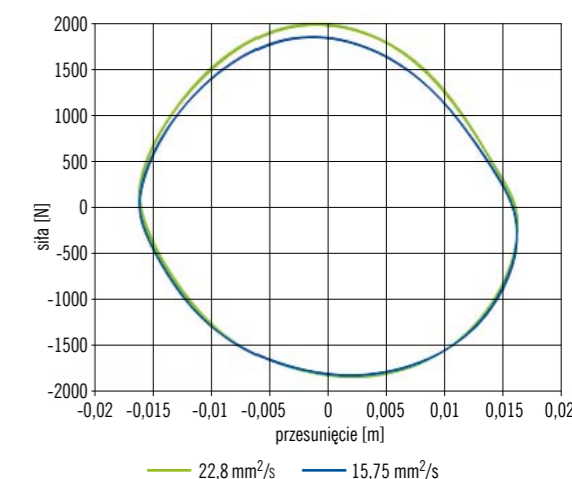
Rzeczywiście, na rys. 4 widać, jak kawitacja oleju Motorex SAE5W znacząco zmniejsza się proporcjonalnie do wzrostu temperatury (od lewej do prawej), a lepkość oleju maleje.

Na rys. 5 widać to samo zjawisko, lecz w odniesieniu do oleju Motul.

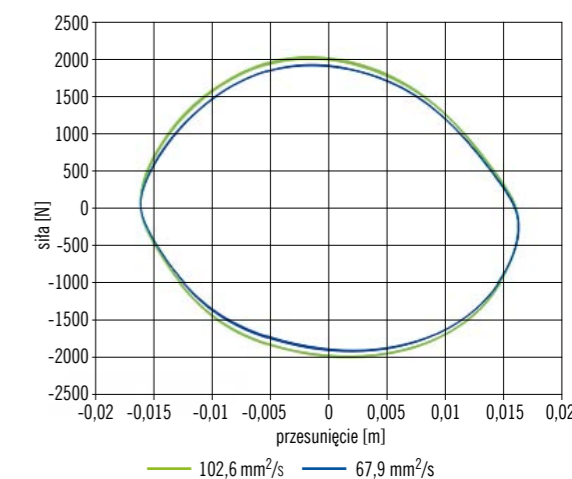
Wyniki obiektywne

Rys. 6 przedstawia wykresy siła/przesunięcie amortyzatora napełnionego do ciśnienia 5 barów i poddanego naciskom o częstotliwości 6 Hz, jak na rys. 4.

Wzrost temperatury oleju powoduje obniżenie jego lepkości, co spłaszcza cha-

RYS. 6. KRZYWE CHARAKTERYSTYKI AMORTYZATORA I LEPKOŚCI OLEJU W5 (6 HZ, 5 BARÓW)

RYS. 7. KRZYWE CHARAKTERYSTYKI AMORTYZATORA I LEPKOŚCI OLEJU W20 (6 HZ, 5 BARÓW)

rakterystykę amortyzatora, lecz nie wpływa na kawitację. Jest ona wprawdzie widoczna na nagraniach wideo, ale próba przeprowadzona na stole testowym nie potwierdziła w istotnym stopniu jej oddziaływania.

Na rys. 7 przedstawiono wykresy siła/przesunięcie tego samego amortyzatora, ale napełnionego olejem SAEW20. Konkluzje są takie same, jak w poprzednim wypadku.

W celu lepszego ukazania problemu ciśnienie zostało obniżone do 2 barów (rys. 8 i 9). W takich warunkach kawita-

EMMETEC WWW.EMMETEC.COM

WSZYSTKO DO REGENERACJI I PRODUKCJI AMORTYZATORÓW

dystrybucja w Polsce
FA Polska
WWW.FAPOLSKA.PL

CZĘŚCI ZAMIENNE DO AMORTYZATORÓW • SPRĘŻYNY • NARZĘDZIA I URZĄDZENIA DO PRODUKCJI I REGENERACJI AMORTYZATORÓW • STACJE ROBOCZE I STOŁY TESTOWE DO AMORTYZATORÓW • SZKOLENIA TECHNICZNE

FA Polska Sp. z o.o. • 81-531 Gdynia, ul. Wielkopolska 371 • tel. 58 350 54 10 / faks 58 351 16 06 • info@fapolska.pl • www.fapolska.pl

FOT. EMMETEC

FOT. EMMETEC

EMMETEC WWW.EMMETEC.COM

WSZYSTKO DO REGENERACJI UKŁADÓW KIEROWNICZYCH

dystrybucja w Polsce
FA Polska
WWW.FAPOLSKA.PL

CZĘŚCI ZAMIENNE I ZESTAWY NAPRAWCZE DO PRZEKŁADNI KIEROWNICZYCH • PODZESPOŁY DO HYDRAULICZNYCH I ELEKTRYCZNYCH POMP WSPOMAGANIA • CZĘŚCI ZAMIENNE DO EPS-C, EPS-P I EPS-R • NARZĘDZIA, STOŁY TESTOWE I APARATURA DIAGNOSTYCZNA • SZKOLENIA TECHNICZNE

FA Polska Sp. z o.o. • 81-531 Gdynia, ul. Wielkopolska 371 • tel. 58 350 54 10 / faks 58 351 16 06 • info@fapolska.pl • www.fapolska.pl